

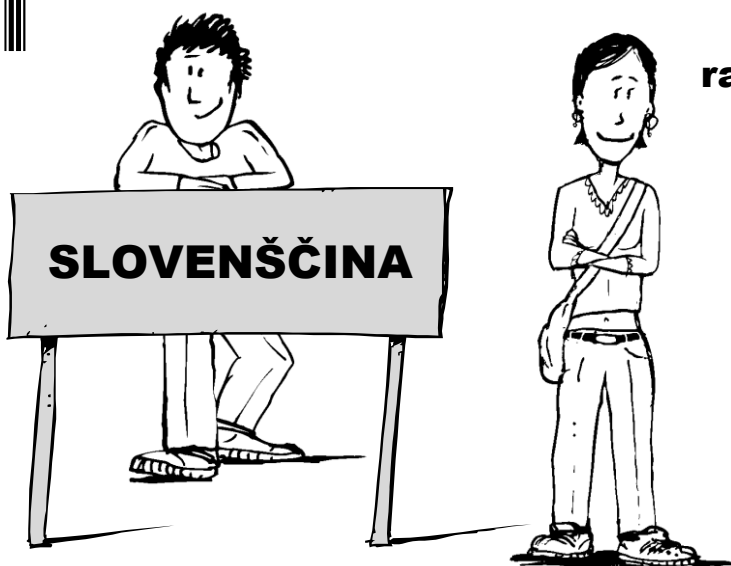
Š i f r a u č e n c a :

Državni izpitni center

N 2 4 1 1 0 9 3 1

9.
razred

NACIONALNO PREVERJANJE ZNANJA

v 9. razredu v prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom

Torek, 7. maj 2024 / 60 minut

Dovoljeni pripomočki:

učenec prinese modro/črno nalivno pero ali moder/črn kemični svinčnik.

NAVODILA UČENCU

Natančno preberi ta navodila.

Prilepi kodo oziroma vpiši svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani.

Preden začneš reševati naloge, previdno iztrgaj prilogo, na kateri sta besedili 1 in 2. Nato pazljivo preberi posamezno nalogo in jo reši. Pri reševanju nalog v prvem delu preizkusa si pomagaj z besedilom 1. Pri reševanju nalog v drugem delu preizkusa si pomagaj z besedilom 2.

Pri vsaki nalogi odgovore napiši na črte v predvideni prostor znotraj okvirja, razen če je pri nalogi navedeno drugačno navodilo za reševanje.

Piši čitljivo in v skladu s pravopisnimi pravili. Če se zmotiš, napačni odgovor prečrtaj in pravilnega napiši na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki se ovrednotijo z nič točkami.

Če se ti zdi naloga pretežka, se ne zadržuj predolgo pri njej, temveč začni reševati naslednjo.

K nerešeni nalogi se vrni pozneje. Na koncu svoje odgovore ponovno preveri.

Zaupaj vase in v svoje zmožnosti. Želimo ti veliko uspeha.

Ta preizkus ima 16 strani, od tega 2 prazni.

PRILOGA

1

Besedilo 1

SEČOVLJE

Sečovlje so raztegnjeno naselje z urejenim središčem in ležijo nedaleč od izliva reke Dragonje. V pisnih virih se Sečovlje in Sečoveljska dolina omenjajo v najstarejši listini iz leta 1173, ki je shranjena v piranskem arhivu. Da je bilo območje Sečovelj že davno naseljeno, pričajo številne najdbe iz rimskega obdobja, na katere so arheologi naleteli ob reki Dragonji. Gre za ostanke rimskih stavb z ostanki glinastih posod,

Ob izlivu reke Dragonje je nekoč stala cerkev sv. Odorika. Tu so se začenjale slovesnosti ob začetku solinarske sezone, ki so se končale 24. avgusta na dan sv. Jerneja.

Že v času beneške oblasti so največ trgovali s soljo, ki so jo tudi izvažali. V času sezone so solinarji prebivali v kamnitih solinarskih hišah, ki so danes ruševine. Pomorski muzej Piran je dve obnovil in preuredil v solinarski muzej. Sečoveljske soline so razglašene za krajinski park. Na solnih poljih še danes žanjejo sol.

Sečoveljske soline so znane tudi po pticah, vendar ptice še zdaleč niso edine solinske prebivalke. Sledovi v mehkem solinskem blatu pričajo tudi o prisotnosti divjega prašiča, srnjaka, jazbeca, ježa in lisice.

V Sečovljah je med letoma 1937 in 1971 deloval rudnik črnega premoga, v katerem so kopali premog tudi 300 m globoko pod morsko gladino.

Leta 1964 so ob solinah začeli graditi letališče.

(Prirejeno po: Slobodan Simić Sime, Alberto Pucer: Slovenska Istra – zaledje, str. 68 do 70.
Ljubljana: IKI, 2001.)

(Vir slike: Doremo – lastno delo; licenca: CC BY-SA 4.0; URL: <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=75546587>. Pridobljeno: 4. 1. 2024.)

2

Besedilo 2

Ela Peroci

MATERINO DARILO

V samotni hiški pod goro je živela mati, ki so ji otroci že zrasli in odšli za očetom po svetu. Ko so odhajali, so ji obljubili, da se bodo vrnili. Odšli so daleč. Včasih so ji pisali, a vrnili se niso.

K materi v samotno hiško pod goro so se vračali le pomlad, poletje, jesen in zima. Zima je bila najtišja, tako tiha je bila okoli hiške, da je mati slišala, kako se njeni otroci sankajo in kako se kličejo. Slišala jih je, čeprav je bilo to že zdavnaj in se ne bo več vrnilo. Gledala je skozi okno in jih iskala.

Ni iskala čisto zaman. Prišel je pismonoša in ji prinesel pismo. Najmlajši sin ji je pisal:

»Ljuba mama, tako daleč sem, da ne vem, kdaj se bom vrnil. Pošlji za menoj vse, kar sem pustil doma!«

Mati je brala in brala pismo:

»... pošlji za menoj vse, kar sem pustil doma!«

»Le kako naj ti pošljem, kar si pustil doma?« je premišljevala in se končno domislila:

»Sešijem mu škatlico in v njej bo našel vse, kar je pustil doma.«

Tako je storila. Sešila je škatlico iz slik – razglednic domačega kraja.

Na prvi sliki, na tisti na dnu, je bila domača hiša z goro v ozadju. Na drugi sliki, tisti ob strani, so bila polja in gozdovi. Na tretji, četrti in peti sliki so bili potok, cesta v svet in ljubljena domača vas. Škatlico je pokrila s šesto sliko, polno cvetočih jablan. Vse te slike je sešila v škatlico z rdečo svileno nitjo.

Najmlajši sin je škatlico dobil. Odprl jo je in v njej našel vse, kar je pustil doma:

Na materinem oknu domače hiše so vzcveteli rdeči nageljni in za njimi je zaslutil materin obraz. Na polju je vzvalovalo zlato žito, nad gozdom in nad travniki so zapele ptice in ob potoku se je zavrtel majhen lesen mlinček, ki ga je pustil tam, ko se je še kot deček igral z njim. Po cesti je zapeketal očetov konj, nad ljubljeno domačo vasjo je zazvonil zvon, pod cvetočimi jablanami pa so v travo posedli fantje in dekleta, s katerimi je nekoč hodil skupaj v šolo.

Ko je najmlajši sin škatlico zaprl, je od nekod priletel pisan metulj in še nikdar si ni fant tako zelo zaželel, da bi se vrnil domov in objel mater.

(Prirejeno po: Ela Peroci: Prisedite k moji mizici. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1990.)

5/16

OBRNI LIST.

I. DEL

Preberi besedilo 1 in reši naloge.

1. Kje je bilo objavljeno besedilo? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.
- A V knjigi IKI 2001.
- B V knjigi Sečovlje.
- C V knjigi Doremo – lastno delo.
- D V knjigi Slovenska Istra – zaledje.

(1 točka)

2. Koliko odstavkov sestavlja prebrano besedilo?

(1 točka)

3. Katero naselje je predstavljeno v besedilu?

(1 točka)

4. Na katere rimske najdbe so naleteli arheologi ob reki Dragonji? Dopolni poved iz prebranega besedila.

Gre za ostanke rimskih _____, žgane _____, temelje rimske stavbe z ostanki glinastih _____, opek s pečati itd.

(3 točke)

5. Ali so spodnje trditve glede na besedilo pravilne? Če je trditev pravilna, obkroži DRŽI, če ni pravilna, obkroži NE DRŽI.

a)	Sečovlje so raztegnjeno naselje z urejenim središčem.	DRŽI	NE DRŽI
b)	Sečovlje se omenjajo v najstarejši listini iz leta 1273.	DRŽI	NE DRŽI
c)	Ob izlivu reke Dragonje je nekoč stala cerkev sv. Odorika.	DRŽI	NE DRŽI
d)	V času sezone so solinarji prebivali v kamnitih solinarskih hišah.	DRŽI	NE DRŽI

(4 točke)

6. S čim so največ trgovali v času beneške oblasti?

(1 točka)

7. a) V kaj je Pomorski muzej Piran preuredil dve kamniti solinarski hiši?

- b) Za kaj so razglašene Sečoveljske soline?

(2 točki)

1

8. a) Kaj so v preteklosti kopali v Sečovljah tudi 300 m globoko?

b) Kaj so leta 1964 začeli graditi ob solinah?

(2 točki)

9. Iz spodnje povedi izpiši dva samostalnika.

Da je bilo to območje že davno naseljeno, pričajo številne najdbe.

(2 točki)

10. Spodaj zapisani krajšavi zapiši na daljši način (v razvezani obliki).

str. _____

itd. _____

(2 točki)

11. Iz korena SOL tvori in napiši tri besede iz iste besedne družine.

(3 točke)

12. Dopolni poved tako, da števnik v oklepajih napišeš z besedo.

Sečovlje omenjajo že v (1.) _____ polovici

(12.) stoletja.

(2 točki)

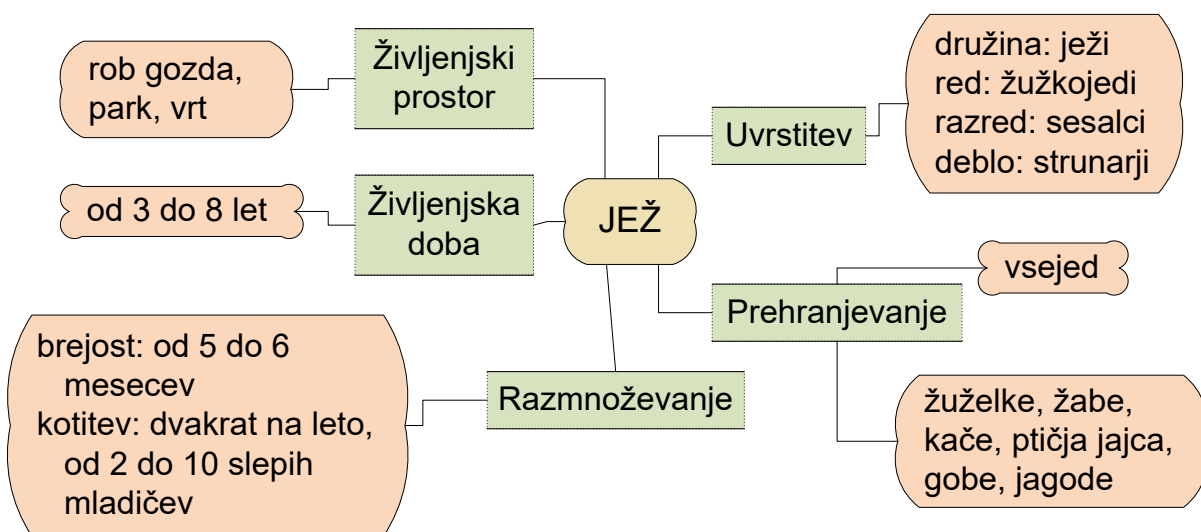
13. Dopolni povedi tako, da vsako besedo v oklepaju postaviš v pravilno obliko.

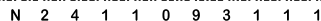
V krajinskem parku Strunjan (biti) še danes soline.

Tam bodo tudi v prihodnje (pridobivati) sol.

(2 točki)

A close-up photograph of a hedgehog, showing its dense, brown and white quills and its small, dark eyes. The hedgehog is facing right, and its body is covered in a thick layer of spines. The background is plain white.

1

II. DEL

Preberi besedilo 2 in reši naloge.

(1 točka)

(2 točki)

(1 točka)

(3 točke)

5. a) S čim je mama pokrila škatlico?

b) S čim je mati sešila slike v škatlico?

(2 točki)

6. Izpiši eno od živali, ki so omenjene v besedilu.

(1 točka)

7. a) Razloži, kaj pomeni besedna zveza »zima je bila najtišja«.

b) Koga je mati iskala, ko je gledala skozi okno?

c) Kaj je želela mati doseči s pošiljanjem razglednic?

(3 točke)

OBRNI LIST.

2

8. Kako si sledijo dogodki v besedilu? Pravilno zaporedje dogodkov označi s številkami od 1 do 4.

_____ Mati je sešila škatlico iz razglednic in jo poslala sinu.

_____ Najmlajši sin je mater v pismu prosil, naj mu pošlje, kar je pustil doma.

_____ Ko je sin prejel škatlico, si je zaželel, da bi se vrnil domov in objel mater.

_____ Otroci so odšli od doma, a vrnili se niso.

(2 točki)

9. Ali je materino darilo doseglo svoj namen?

Obkroži odgovor in ga utemelji.

DA NE

Utemeljitev: _____

(2 točki)

Skupno število točk: 50

